

Fazekas József

Csak őt

(Lillának)

Ez a makacs
drága tünemény
akit ránk bízott
áldásként az ég
s belém írta aznap
alkalmas vagyok
akiben dacosabbak
még ma is a dacok
köszönöm Istenem
köszönöm

ez a szótlán
csupa-csupa fény
tán tudja
tán sejti
égkéek remény
fejteném mélyét
titkainak
forrásom vizem
szavam is te vagy
köszönöm Istenem
köszönöm

ez a féltőn
átható éjsötét szem
miért röntgenez
szüntelen
ki adott neked
ennyi erőt
tartod fölénk
azt az ernyőt
csukva sohasem
köszönöm Istenem
köszönöm
ez a drágábbnál
drágább gyerek
mindenünk megvan
te fényled
csont-acél karodat
magunkon érzem
távol is közel
a végtelen
köszönöm Istenem
köszönöm.

Szárnyam szabad

Mikor mibe öltözködtem
nem titkoltam szívem lelkem

suhanc korom úgy futott el
ezt a leckét nem feledem

ami fehér az is maradt
nem illett rám másik kalap

kérte tőlem szilaj apám
szívós legyél mint a pusztán

pásztor puli ménes gulya
így lehetsz a magad ura

nem csoda hogy pénzem nem lett
elnézem a verebeket

csak itt alatt soha ott fenn
nem tudják a fellegekben

sasok élnek mind egyedül
szárnyukon a fény hegedül

bennem is egy dallam vigad
nem adtam el szárnyam szabad.

Úgy legyek

Úgy legyek
mint fában a remény
keringő nedv
az egyetlen levél
a susogás
magány sivatagában
úgy legyek

hajléka békességnek
záporban
nyitott ernyő
találjon rám kezéd
a sebedre kendő
csak fül
a minden hallgatásra
egy kút
pohárnyi vízzel
békesség hajléka

egy szó
nem ólom de szellő
út lábad alatt
hőségben felhő
úgy legyek
mint ki tudja
azért született
mert itt a dolga
egy szó
kimondva fűszer
a napnak íze
hogy hidd el
lenni több
mint feladat
ha más vagy is
elfogadjalak.

Nyíri Erzsébet
A Szigeten

Apró csodákra nyitottan
 kószáltam a Szigeten
 szelíd Arany nyomdokain
 igen, Őt láttam
 úri lócsiszároktól
 menekülve
 bandukolni
 kereste tölgyfái nyomait
 fejét lehajtva
 morzsolta emlékeit
 szellemek ködén át
 követtem nyomait
 mint ő
 jó barátok és szerelmek
 hangjait .
 A Duna komoran
 sorolta múltat és jövőt
 süket füllel
 ködös szemmel
 baktatunk
 a bágyadt napsütésben
 nem látjuk
 a pusztulást
 a Duna két partján
 tél végi, kopár táj
 ez lett a zöld sziget
 a tavasz fájón
 küld egy kis szelet
 s egy kiháló tölgyfa alatt
 szellemfuvallatra,
 mint törékeny
 sárpillangók,
 finoman kergetőznek
 a halott falevelek.

Beduin obeliszk

Forró leheletű
 homok-hullámverés
 szemembe villanó
 fekete teremtés
 beduin obeliszk
 sivatagból nőtt
 életvirág

Állok szemben veled
 peregnek vissza
 homokóra szemek
 te hosszúra nősz
 tompa feketében
 én apró vagyok
 libegő fehérben.

Nővérem vagy,
 ősanám,
 a múltam vagy
 bárcsak ne látnám
 fekete lepelben
 végtelen homokszem
 dallama a csendnek
 felkavart porének
 nem nézel rám
 nem kérdezel
 ki időtlen
 azé a győzelem
 bár körbevesznek
 kopár kő-hegyek,
 nővérem, mégis
 együtt élsz velem.

Lázadok, kérdezek,
 helyemet nem lelem,
 míg te a jel vagy,
 amit keresek,
 alázatod maga
 a lázadás
 fénylő-fekete
 áldomás.

Bárdos József

Mikor a szerelem elfogyott

Látod, mikor az ifjúság elhagy,
nem árt, ha összeszeded az eszed,
bár egy darabig egész jól elvagy,
míg akaratlanul észreveszed:
mióta a szerelem elfogyott,
a magány tél-csendje szinte már sért,
minden tavasz-remény elfagyott,
s most koldulnál egy kis rajongásért,
hogy egy nő rád újra felnézzen,
és kezedet kis kezébe fogja,
bár nem vagy már, ki voltál régen,
mégis, mert szíve a szíved foglya.
Jaj,kézfogás, csók?Jaj,kinek kell ez?
Ahogy már régóta te sem kellesz.

A kikötő dala

A Fekete-tengeren régi szokás,
hogy mindegyik hajónak a dala más.
Közhelyes sok dallam, giccses talán,
mégis a lelkedhez szól valahány.
Mert lehet tavasz, nyár, ősz vagy épp tél,
az a dal szól ha a hajó megtér.
S míg szól dal, és száll le a horgony,
tudhatod, kedvesed ott vár a parton.
És amíg ő ott áll, és amíg vár,
nem csaphat le rád a rusnya halál.
Így járok magam is, sok éve már,
nevetthetsz is rajtam ezért akár.
S tudom,jön még zátony, lesz még vihar.
Rád nézek, s szívemben szól az a dal.

Borbély László

Tárcahősök és ködlovagok

(Posztmodern ujjgyakornokok)

Álmában Otcsenás Péter végre úgy élt, mint egy régi magyar novellista. Magyar novellistán azt a munkálkodásból élő, megkopott eleganciájú úriembert kell érteni, akinek a tollán kívül jóformán nincs egyebe. Tárcák, novellák, regények írásából akar megélni, éppen ezért érdemes vakmerő próbálkozásait figyelemmel kíséreni. Az olcsó kisvendéglőben, ahol álmában iszogatót, megosztotta asztalát két rokon lélekkel. Ki más lehetett volna az egyik társa, mint Szindbád, akinek ez az álneve még ifjú éveiből származott, amikor gimnazista társaival az ezeregyéjszaka meséit olvasták, és maguknak hősöket választottak a történetekből. Szindbád egyenesen Óbudáról érkezett a találkozóra. A másik beszélgetőtársa a Logodi utcában lakott, Esti Kornélnak hívták, és állítólag úgy jött a világra, hogy egy szeles, tavaszi napon, éppen olyanon, mint ez az álombéli, eszébe jutott teremő atyjának, a költőnek. Így maga is költőnek vallotta magát. Most azonban nem volt lírai hangulatban, bosszantotta, hogy a közelmúltban alaposan visszaéltek a nevével.

– Most már rajtatok a sor – mondta Esti Kornél. – Engem egy regény erejéig fel- és kihasználtak.

– Ma ezt lenyúlásnak hívjuk – bólintott Otcsenás Péter. – Az irodalmi tolvajlás tipikus esete forog fenn. Van, aki ötletet lop, más témát tulajdonít el, mostanság lehet mások által megírt munkákat is sajátként értelmezni. Az mondják: rá vendégszöveg. És még a tolvaj tesz szívességet azzal, hogy befogadja a másik szövegét, mert ma már írásról se beszélnek a felkentek. Nekik szövegeik vannak. Ők a posztmodernnek. A hagyományos próza nem fekszik egyiknek sem.

– Megélnék belőle? – kérdezte Szindbád.

– Ők igen, de azért sírnak rendszeren, azt mondják, nem lehet szabadon véleményt nyilvánítani, miközben tele vannak a könyveikkel az áruházak, vannak lapjaik is, ahol csak róluk írnak, de természetesen mi vagyunk a kirekesztők. Szeretnék egyszer én is olyan kirekesztett meg elnyomott lenni, akiről szüntelenül áradozni illik, meg állandóan el kell halmozni pénzdíjakkal. Említhetném például a nagy tiszteletnek örvendő kollégát, aki vendégszöveggé tette a rólad szóló novellákat, Esti.

– Miről írnak? – kérdezte Kornél.

– Önmagukról, önreflektálnak, szöszölnak a vendégszövegekkel, szétszedik, összerakják. Ujjgyakornokok. Ácsingózva várják, hogy kanonizálják őket, járják a tananyagga válás útját.

– Azt hiszik, jó tananyagnak lenni? – kérdezte Szindbád. – Amikor úgy tanítják az embert, hogy nekem is elmegy a kedvem saját magamtól.

– Csak filmesek kezébe ne kerüljön az ember – panaszkodott Esti. – Az borzasztó. Tisztelet a kivételnek, úgy átértelmeznek, hogy édesanyád sem ismerne rád.

– Nekem szerencsém volt – dicsekedett Szindbád. – Tehetséges emberek viselték gondomat.

– Huszárik Zoltán, Sára Sándor, Latinovits Zoltán kiváló névsor – sorolta a neveket Otcsenás.

– Nem szívesen mondom ki, de irigylésre méltó helyzetben vagy – tette hozzá Esti.

– Ha úgy vesszük, ebből a szempontból szerencsésebb csillagzat alatt születtem – mondta Szindbád. – Engem, a teremtőm elhunytá után egyszer könyvben is újraálmodtak, de abban az álomban jól éreztem magam. Igaznak tűnt.

– Az más lapra tartozik – magyarázta Otcsenás. – Azt a regényt Márai Sándor írta.

– Márai közülünk való – szólt közbe Esti Kornél. – Író volt és nem ujjgyakornok.

– Ha szívünkre tesszük a kezünket, bevallhatjuk, hogy a Szindbád hazamegy igazi hőse nem te vagy, hanem a teremtőd – állapította meg Otcsenás.

– Nem nagy különbség – jegyezte meg Szindbád.

– Spiegelbild – mondta Esti. – Tükörkép.

– Akkor te következel – mutatott Szindbád Otcsenásra. – Hogy is mondtad az imént? Lenyúlni? Ez az, téged fognak lenyúlni. Elvégre te is tükörkép vagy.

– Én nem kellek ezeknek – legyintett Otcsenás. – Nem olyan családból származom. Nem vagyok nekik téma.

– Mi az, hogy nem olyan családból származol? – kérdezte Esti.

– Hát nem mindegy az, ki volt az apád meg az anyád? – vette át a szót Szindbád. – Író vagy és slussz. Valljuk be, nem vagy annyira kifinomult, mint Esti vagy én, de minket más világ nevelt.

– Származáson azt értem, amit nemrégiben úgy fogalmaztam meg a barátainak: „Mondjátok csak nem lesz nekem abból semmi bajom, hogy a szüleim nem voltak se besúgó, állambiztonsági tiszt, se kommunista, se farizeus, se mittudoménmicsodák, akiknek bűnhődniük kellett volna, de ehelyett mártírrá fénnyeztették saját magukat önnön értelmiségükkel?” – kezdte magyarázni Otcsenás. – Van ma az írotársadalomban egy mély szakadék. Vannak a liberálisan felkent posztmodern meg a farvizükön evickélő ujjgyakornokok, akiket agyonreklámoznak a slapajítisztól kiütéses bértollnokok, és vannak a történetelvű elbeszélés, az emberábrázolás gyakorló, akik még ugyanazt értik Istenen, nemzetén magyar-

ságon, családon, mint ti. Ők az agyonhallgatottak, akik alig kellenek valakinek, írásaik pusztába kiáltó szavak. Olyanok ők, mint a lesóványodott fogvatartottak, akiket sokadmagukkal szögesdrót mögé zártak a lipóciai úrifiúk, és lekicsinylően tekintenek rájuk, a mélymagyarokra. Szerencsések vagytok, hogy a boldog béke-időkben születetek. Néha eszembe jut, milyen jó lett volna, ha száz évvel korábban látom meg a napvilágot.

- Ne haragudj, Péter, de lassan indulnunk kell – szakította félbe Szindbád.
- Itt az idő – szólt közbe Esti.
- Ne várassuk meg a többieket! – egészítette ki Szindbád.
- Hát eljöttek ők is? – csodálkozott Otcsenás.
- El.
- Na gyere már!

Néhány utcával odébb, egy elegánsabb étterem teraszán már ott ültek a novellisták: Ambrus Zoltán, Lovik Károly, a Cholnoky-fivérek, Csáth Géza, Petelei István, Gozsdú Elek, Hunyady Sándor és még sokan mások. Vörösboros üvegek voltak az asztalon. Ittak. Keveset beszéltek. Keményen ittak. Közben úgy maguk elé meredtek. Veszettül bírták a bort, meg azt a mélységes bánatot, ami kiült az arcukra. Szomorú embernek tűnt mind. Az asztal túlsó végéről, mely homályba burkolózott egyszer csak felemelkedett két nagy árny. Csehov és Maupassant. Pohárköszöntőt akartak mondani mind a ketten.

Szindbád erőteljesen hátra lökte a csodálkozó Otcsenást.

- Mire vársz még? – kérdezte.
- Nem látod, hogy rád vártak eddig? – érdeklődött Esti.
- Rám? – hitetlenkedett Otcsenás.

Szindbád és Esti két oldalról belekarolt a hírlapíróba, aki még mindig tétovázott, hogy belépjen-e a teraszra. A pohárköszöntő után jöttek a pincérek, nagy tálcáikon hozták a vacsorát és még sok-sok üveg bort. Szindbád elmélyülten élvezte a gyomor örömeit, Estinek elég volt néhány falat, majd elkezdett beszélni arról, hogy május hónap a szerelem, azaz az emberi megújulásnak a hava. Szindbád egyetértően bólogatott. Minden májusban szokatlan érzelmek költöznek a legjobban lelakatolt, örök rabságra ítélt szívekbe is. Ebben a kérdésben az asztalnál ülők teljes mértékben egyetértettek, így az este hátralévő részében nem volt okuk többé a szomorúságra. Immáron Otcsenást is körükben tudva, éltek és élvezték az életet, vérbeli novellisták módjára, olyan eleveenséggel, melyről a posztmodern ujjgyakornokoknak és könyvmoly talpnyalóiknak fogalmuk sem lehet.

(A jelöletlen sír)

Otcsenás Péter az utóbbi napokban Csáth Géza novelláit olvasta újra. Egyik este az *Ópium* című novella olvasásakor tört rá az álom éppen ennél a gondolatSOR-nál: „Az arcunk a tükörben merev, idomtalan színfoltokban jelenik meg, amelyeknek nyilvánvalóan semmi köze hozzánk. Vonatok érkeznek a pályaházakban, az utcákon emberek, kocsik, lovak sietnek, mindez csodálatos, szenvedést okozó, de egyszersmind érthetetlen és furcsa, úgyhogy azt a meggyőződést kelti föl, hogy a dolgoknak ebben a formájában nincs semmi oka és célja. El kell tehát menekülni valahová, ahol azok egyszerűekké és könnyen megfejthetőkké válnak. A gyönyör eltünteti a körvonalakat és az értelmetlenségeket. Kihelyez bennünket a tér béklyóiból, és az idő zakatoló másodperc óráját megállítva, langyos hullámokon emel bennünket a lét magasságaiba. Pillanatokig időzni itt és remegni, hogy percek múlva végképp visszaessünk oda, ahonnan elindultunk – valóban nyomorúság. Pedig legtöbbször megelégszenek ezzel a néhány alamizsnapillanattal. Mit tehetnek. Nincs bátorságuk és erejük, hogy magukra vegyék a nagyszerű, az örökkévalóságba lendítő hosszú gyönyör kockázatát. Pedig a kockázat olcsó, nevetségesen kicsiny. Mert igaz: a gyilkos nappal, a kaján dörömbölő világosság tíz órái nehezen múlnak, de az este és az éjszaka tizenégy órájában a csodálatos, titokzatos és idő nélkül való öröklét egy darabját kapjuk.”

Álom és ébrenlét határmezsgyéjén egy régi ismerős várt rá dolgozószobájában, zsebre dugott kézzel álldogált a könyvszekrény előtt, és a köteteket tanulmányozta. Esti Kornél volt az, régóta nem találkoztak, mert álmaik különböző tájakra repítették őket, ám most ugyanahhoz a keresztúthoz érkeztek.

– Velem kell jönnöd – mondta Kornél, – elviszlek valakihez, akivel találkozáso-tok sorsszerű és elkerülhetetlen.

Otcsenás Péternek még arra sem jutott ideje, hogy igent mondjon, máris átalakult körülötte a tér és az idő. Baljós hangulatú, kihalt, homályos kórházi folyosón haladtak gyors léptekkel, fejbiccentéssel köszöntek a velük szembe jövő fáradt arcú nővéreknek. Esti Kornél nem először járt itt, tudta jól, hogy melyik kórteremben fekszik az, akihez ennyire sürgősen igyekezniük kell. Mielőtt kinyitotta a kórterem ajtaját, arra kérte Pétert: – Nem kell iránta részvétet mutatnod, mert azt utálja a legjobban. A múltkor engem is elzavart, amikor meglátta az arcomon, hogy mennyire sajnálom. Leírhatatlanul sokat szenvedett. Vértanú testén nem volt egyetlen fillérenyi helyecske sem, melyet föl ne tépett volna az oltótű. Tályogok keletkeztek rajta, és szíjjakkal kötötte át lábát, hogy valahogy vánszorogni tudjon. Így dolgozott évekig... Na menj, Otcsenás! Téged szeret legjobban közülünk.

A kórterem ajtaja nyikorogva nyílt ki. Mindössze egyetlen ágy volt benne, közepre tették, nem túl közel az ablakhoz. Odakint még sötétség volt, de a madarak

már rákezdtek tavaszi énekükre, a gondosan bezárt ablakon keresztül is jól kivehető volt, miként üdvözlik az életet derűsen csicseregve.

– Szervusz Otcsenás! – köszönt halkán az ágyban fekvő vastag bajuszos, dús szemöldökű, gombszemű fiatalember, akiben Péter azonnal ráismert Brenner Józsefre. Az ágy melletti asztalkán égő gyertya táncoló fénye lidérces fényt adott a beteg arcának. Odalépett az ágyhoz, és megfogta a beteg fiatalember kezét. Hideg volt, mint a lámpavas.

– Mit tehetek érted, varázsló? – azért hívta így, mert nagyon szerette Brenner novellái közül *A varázsló kertjét* és *A varázsló halálát*.

– Beszélj hozzám, Péter! – kérte Brenner. – Mondj nekem valamit, mielőtt meghalok. Te sokkal közelebb állsz Istenhez, mint én, holott én mindjárt a színe elé kerülök. Félek Otcsenás! Meggyónni sem tudom a bűneimet, annyi van, el fog kárhozni a lelkem.

Otcsenás Péter nehezen küzdött meg érzéseivel, különösképpen azzal, hogy ne mutasson részvétet Brenner iránt, hiszen belátta Esti Kornél igazát. Semmi szükség arra, hogy barátjuk még mélyebbre merüljön önmaga sajnálatában, ugyanakkor nem kaphat emberi felmentést azokra a borzalmas vétkekre, melyeket elkövetett környezete ellen. A hírlapíró maga sem tudta miért, de megfontoltan beszélni kezdett, olyan higgadt és józan nyugalommal, mint akibe beleköltözött egy mester lelke.

– Mikor a kezed vétkezett, a kezed volt a bűnös. Ha a pillantásod vétkezett, a szemed volt a bűnös. Mikor a szomjúságod vétkezett, a szád volt a bűnös. Ha vágyaid hajszoltak vétkek sorára, a vágyaid voltak a bűnösök. A lelked azonban sohasem bűnös. Ne hozz ezért se felmentő, se elmarasztaló ítéletet önmagad, pláne mások fölött. Nem látod át a teljes igazságot, csak néhány felvonását ismered létednek. Bíz rá az igazságot Istenre, aki elrejtőzött a te lelkedben is. Ő tudja az igazságot, és orvosolni fog, nem büntetni. Jó kezekbe kerülsz, meglásd.

Otcsenás Péter érezte, hogy valaki a vállára teszi a kezét. Észre sem vette, hogy időközben Esti Kornél belépett a kórterembe: – Gyere! – kérte. – Hadd pihenjen.

Eleinte némán lépkedtek a folyosón, majd Esti Kornél szólalt meg elsőként: – A diagnózis: psychosis ex intoxicatiam morphinismus. Semmifajta kezelés nem segít rajta. Az öccsének még a temetési számlák láttán sem hitte el, hogy meghalt a felesége, akivel Jóska három revolvergolyóval végzett, majd nagy adag morfiumot vett be, felvágta ereit, hogy ő is meghaljon. Az öngyilkosság nem sikerült neki, egy szerb katonarvos rögtön gyomormosást végzett rajta, bekötözte sebeit, és ide szállították. Állandóan azt emlegeti, hogy öngyilkos lesz.

Otcsenás Péter abban a bizonyos álombéli pillanatban még akart volna mondani valami olyasfélét, hogy senkit sem lehet önmagától megvédeni, de nem akarta Esti Kornél szomorúságát fokozni.

Megérezték, hogy barátjuk sorsa nincs tovább, csak azt nem tudták még, hogy mit írnak be a halotti bizonyítványba, melyet nemsokára kiállítanak a Szabadkai Önkormányzat Anyakönyvi Hivatalába.

Özvegy Brenner József 1919. szeptember 11-én délután 6 órakor halt meg, 32 évesen. Foglalkozása: orvos. Lakcíme: Szabadka I kör 84. Házastársa: néhai Jónás Olga. Szülei: néhai Brenner József és néhai Decsy Etelka. Az elhalálozás helye: Szabadka tölgyfási erdő között. A halál oka: önmérgezés.

A Csáth Géza néven ismertté vált novellista ma jelöletlen sírban nyugszik Szabadkán.

(Barátom, Esti Kornél)

Most az álom vizébe gázolok.
A mellemig ér. Aztán egyre feljebb.
Már államot és szájamat veri.
Azonnal ellep.

(Kosztolányi Dezső: A bús férfi panasza, 1924)

Otcsenás Péter újra ásított. Már harmadik órája ült a díszteremben, ahol professzorok tartottak emlékülést Kosztolányi Dezső születésének 125. évfordulója alkalmából. Az előadó éppen a költő prózamondatainak „szerkezeti zártságát és jelentésbeli nyitottságát” elemezte hosszasan és unalmasan. Otcsenás nem irodalmár volt, hanem hírlapíró. Mindig emberábrázolásra törekedett. Sorsokban gondolkozott. Az írást spirituális hivatásnak tekintette, olvasói számára megidézte azokat, akikről mesélt. Nem az elhangzottak érvényességét és igazságát vonta kétségbe, hanem a temérdek tény, érv és gondolattartalom mögül hiányolta Kosztolányi Dezsőt.

Egyfolytában róla beszéltek, mégsem volt jelen.

Otcsenás ezt az ellentmondást úgy próbálta feloldani, hogy találomra fellapozta a magával vitt kötetet, mely *A bús férfi panasza*inál nyílt ki. Olvasni kezdte a verseket. Akkor szólította meg a hang, valahonnét a háta mögül.

„Gyere!”

Hátrafordult. Nem ült mögötte senki. Arra gondolt, hogy csak képzelődött, de a hang újra hívta: „Gyere velem!”

A következő pillanatban a barnára festett ajtó egyik szárnya résnyire kinyílt, mintha valaki be akart volna kukucskálni a díszterembe.

„Hányszor mondja még?”, tett szemrehányást a hang Péternek, akit ezzel egyidejűleg jókora ütés is ért a hátán.

Felállt és kiment a teremből.

A folyosó végén, ahová a délelőtti nap sugarai nem értek el, várt rá valaki. Otcsenás elbizonytalanodva tette fel a kérdést.

– Te vagy az, Kornél?

A ködalak ódivatú, magasra nyitott gallért, vékony-sárga nyakkendővel viselt, kezét zsebre dugta, hol szemtelenül, hol kihívóan nézett rá. Megismerte. Éppen úgy nézett ki, amilyennek életre álmódója, Kosztolányi Dezső megrajzolta: „Esti magas férfi volt, bajnoki termetű, látszatra erős, de belül gyöngye és puha. Álmatlan-kék szeme állandóan valami riadalmat tükrözött. Taglejtései lázasak, tétovák. Bizonytalanságában mindig hajlandó lett volna ellenkezőjét tenni annak, amit szándékozott. Hitetlen lelke zavart volt. Érzékenysége oly fokú, hogy annak előtte bármelyik pillanatban sírva tudott volna fakadni akármin, egy rozoga gyufatartó vagy egy fáradt arc láttán, évek során azonban idegrendszerének e természetes rezzenékenységét iskolázta, megkeményítette, egész a kegyetlenségig, s mint hajtóerőt, öntudatosan bekapcsolta művészetébe. Csak érezni akart, látni. Egyetlen dolog, ami éltette s némiképp az emberek közösségéhez fűzte, ez volt, meg az, hogy félt a meghalás utolsó kötelességétől.”

– Nem szeretem, ha megvárakoztatnak – mondta Esti Kornél sértődötten Otcsenásnak, aki ezt a megjegyzést nem vonatkoztatta magára. Jól tudta, hogy ez csak szerep, Esti ezzel leplezi a viszontlátás örömét.

– Szökjünk meg innét hamar – javasolta Kornél –, irány a New York!

Hangja nem tűrt ellentmondást, megölelte Otcsenás Pétert, és kiszakította a folyosó, a falak és az épület által határolt valóságból. Időn, téren és még ki tudja hányféle dimenzió felülemelkedve repítette magával. Először a színek változtak fekete-fehérré. A mozgás felgyorsult, mint a némafilmen. A hangok mintha tölcéséres gramofonon keresztül keletkeztek volna. Valahol, valaki a láthatatlanba rejtőzve zongorázott. Halkan kísérté Esti Kornélt, aki verset mondott:

New York, te kávéház, ahol oly sokszor ültem,
hadd nyissam ki az ajtód, leülni még szabad tán,
csak mint a koldusnak, aki pihen a padkán
s megnézi, mi maradt belőlem és körültem.
E nyári koraestén, hogy még mind vacsoráznak,
meginnék asztalomnál egy langyos, esti kávé
és mint hívő keresztény, elmondanék egy ávét,
múltán az ifúságnak s múltán a régi láznak.

Azután újra formát öltött, és hozzáillő színt kapott egész Budapest, s Otcsenás Péternek nem esett nehezére megszokni a száz évvel ezelőtti hétköznapi valóságának ritmusát.

A tárcahősök a Nagykörút egyik legimpozánsabb épületében, az eklektikus stílusú New York Palota földszintjén található kávéházban tanyáztak. Mindannyian meg voltak győződve saját zsenialitásukról, akinek egy-egy kötete megjelent, az már jogot formált arra, hogy társai váteszként tekintsenek rá.

Lapokat olvastak, kártyáztak, telefonon keresztül diktáltak a gyorsírónak vagy kutyanyelvre körmöltek. Időnként éjszakába nyúló vitákba bonyolódtak, melynek során megsértettek másokat, vagy sértődötten átvonultak a kávéház másik felébe, hogy ott mindent előlről kezdhessenek.

Nemcsak feketét ittak, hanem „sárgát és pirosat összevissza, zöldet is, mindenféle vad szeszeket”. Rendszerint hajnalig aztán mindenki útnak indult. A hónapos szobájába vagy egy másik kávéházba esetleg borozóba, ahol hitelt remélt, vagy kölcsönre számított valamelyik ivócimborától.

Esti Kornél megjelenése nem okozott különösebb feltűnést, hiszen ő az imént távozott az asztaltól. Otcsenás Pétert azonban évtizedek óta nem látták. Elárasztották kérdéseikkel. Minden apróság érdekelte őket. Mint amikor távolba szakadt hazánkfia látogat szülőföldjére.

Péter szívesen és hosszasan mesélt magáról és a megváltozott világról, melyből érkezett.

Idővel azonban szembesülnie kellett azzal, hogy lényege szerint ő ide tartozik. Kávéházi asztalnál született, mint a többiek. Lelki rokonságban van velük és te-remtőikkel.

Mégis foglalkoztatta a kérdés, hogy melyik az igazi valója, amelyik nem is olyan régen még a díszteremben ásítózott, vagy ez a mostani, amelyik baráti körben anekdotázik a jövőről.

Félrehívta Esti Kornélt, hogy halkán megkérdezze tőle:

– Barátom, Esti Kornél, kérlek, áruld el, hogy melyik az én igazi otthonom, ahol igazán önmagam vagyok.

Kornél előbb öklöbe szorított kézzel Péter vállába boksolt, majd nevetve felszólította: – Írjál!

Otcsenás viszonzni akarta az ütést, de csak a levegőt találta el, mert Esti köd-alak módjára előbb test nélkülivé vált, majd elnyelte a nyüzsgő kávéház.

Mással akart játszani tovább mindent, mi élet és halál.

Csatáné Bartha Irénke

Utak

Cseh Károly emlékének

Utak, melyeken elindultunk,
 Utak, melyeken nem értünk soha tovább,
 Utak és utcák, életünk elmetszett vérkörei,
 Meg nem lépett lépteink nyomán
 vércseppek hullnak... fájdalmaink.

Ködös vízpart, befagyott tenger a táj,
 vízre hulló fény, tükör,
 benne az arcod örök.

Köves dombok énekese

(In memoriam Páll Lajos)

Köves dombok énekese, magányos bárd,
 gyöngykalárisos örömbbe öltözve
 lásd érted imádkozó kezét égre tárja
 karcsú derekú, könnyező somfád.

Mit hagyta örökségnek hátra?
 Lelked fároszi ragyogását,
 szépségहितet égre lobogózt varázsát,
 hogy a kishitűek már messziről lássák.

Sárba taposták gyöngyeidet,
 de álmaid bábakalács – fénye
 újra és újra Tavaszt kacag,
 visszhangozza Firtos, fodrozza patak.

Estelente, ahogy bíbor borába részegül a Nap,
 súlyos léptekkel járkálsz a diói kertek alatt,
 rögökből fölpárálló ősi hittel veted
 álom barázdáinkba a Remény magvakat...

Ecsetedet Isten keze vezette,
 igazmondó ígét csókolt a szádra
 botorkálásaid idején a Múzsza.

Szél zsong

A dombok köpenyén
barnul már az est,
a szél kesernyés
illatot terelget.

Titokba ássa
magát a szerelem,
a remény színes
szivárványt terem.

Drága örömd
nyíló bodzaág,
az est ölébe
hullatja illatát.

Hozzád simul
halkan a domb,
zsong a szél,
altató doromb.

Jázmin illatod

Jázmin illatod
párállik
nyári esőben,

mosolyodban
cseresznyefürtök
érnek,

hangod zenéje
csermelyek
nevetése,

csillagfénné
változol
közelemben.

Demeter József

Unokám címere

„Haza a magasban.”
Illyés Gyula

Lobogj égig, lyukas zászlóm!
Napcímered kukucskálom.
Süss le rám, hazám orcája,
Piros-fehér-zöld kokárda.

Szívem színedhez közelebb,
Hiány-selymed, hogy ölelget!
Hősök ege – kéklő irány...
Bennem dobog minden – vívmány;

Ha! betölti azt a helyet,
Miért e lyuk keletkezett.
Nap-hold-csillagfény kokárda,
Űrcímer – Földünk formálta.

Piros-fehér-zöld kokárda,
Tűzz áldást, hazám orcája –
Achát ablak* églik rád most –
Lobogj békét, lyukas zászlóst!

* Bibliai szent ablak, melyen át olyan fény-
áradat özönlik a jelenbe, ami késszé tesz
a munkára, és a szenvedések elviselésére.

Az utolsó tél után

„mikor először nem süt fel a szív”
Kiss Tamás

Süt. Újra süt – légi határok
Fölött – a kék végtelenség friss-
Zöld hajtásai világítanak szíven.
Figyeld, ahogy földet ér a kikelet,
termő-
Földet. Éjjel esik? Nappal süt?
Kövér évszak ígérkezik.
Könnyű a parasztnak,
Alszik, s a búza nő, heherészik az
Urak, és! Kézen fognak a fák,
Rügyeikkel simogatnak, dédelgetnek,
Babusgatnak, érzed? Zeneszínű
Napon – nyersselyem-bolyhók
Fényeit pórusodon át-
Hallod. Éljed! Egyszeri csoda –
Évente a tavasz: rügyek
Forradalma. Petőfi menyei
Otthona – a Földön.
Vizek fölött a hit szivárványa
Repülőhíd, vagy ha úgy
Tetszik – felüljáró. Égi
Kaptató. Zsoltáros dalárdák
Tüneménye felé. És a táj –
Virtuális világ-
Szabadság kirakatából
Nézi, hogy robog az Idő,
Lyukas lobogósan,
Kokárdásan. Süt, hogy
Süt a Szív. Nagy-nagy össz-
Szív. Éjjel is süt. Süssön mindig –
Beteljesült és be nem
Teljesült vágyak jussán. Ide
Süss, ide! Tépi fel mellén hó-
Fehér ingét a Havas –
Március idusán.....

Ez az út

*„Mikor a horizontra felmoccan
a nap, feltámadás fogamzik
égisze alatt,”*

Döbrentei Kornél

Ez az út sehová se
Vezet, mondják, s!
Te mégis meg-
Érkezel.

Sziromhavazás
Zeng, milljomnyi nap-
Pehely –fénylő
Tájak nyomán.

Ez az út sehová se –
Vezet, mondják, s
Te mégis megérkezel.

Búza-
Földek dagálya fölött
Körkörös szivárvány-
Híd. Égig érő
Partokat köt össze –
Szívből zengő vissz-
Hangok nyomán.

Ez az út Sehován át
Vezet, s te mégis
Megérkezel, mondják, mert!
Ez az út az ÚT
Ezerszáz éve már.